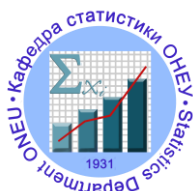

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 4

Частина III

**Одеса
2018**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина III. – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – 196 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Антоненко К. Е. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Барон Г. І. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бойчева О. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бурлаєва В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Варналій А. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Вітковська А. А. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Калантарчук Т. І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Качкалова Л. Ю. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Лузанова К. А. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Маньва К. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мілева Т. Д. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мітішова І. С. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Москаленко К. С. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мотовіліна Г. В. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Негруль Д. А. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Пархоменко Л. В. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Поповська А. О. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,
Саблістюк О. О. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Тутов В. О. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Унтілов В. В. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Чорний Є. В. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шишацька В. А. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шувера О. О. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

© колектив авторів, 2018

ЗМІСТ

Варналій А.О., Самотоєнкова О.В. Аналіз середньої заробітної плати в Україні за видами економічної діяльності.....	7
Любович А.А., Ольвінська Ю.О. Аналіз середньої освіти в Україні.....	14
Калантарчук Т.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз показників навколишнього середовища.....	21
Бурлаєва В.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз захворюваності населення України.....	28
Бойчева О.П., Вітковська К.В. Статистичне дослідження рівня життя населення.....	33
Калантарчук Т.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз забору води з природних водних об'єктів в Україні та Одеській області.....	41
Шувера О.О., Тарасова К.І. Статистичний аналіз народжувальності в Україні	45
Поповська А.О., Тарасова К.І. Статистика сортування, переробки та вторинного використання відходів в Україні	53
Бойчева О.П., Самотоєнкова О.В. Сучасний стан фондового ринку України	58
Стародубцева Т.В., Самотоєнкова О.В. Статистичний аналіз ринку зерна в Україні	64
Варналій А.А., Самотоєнкова Е.В. Развитие рынка информационных услуг в Украине	69
Манєва К.П., Самотоєнкова О.В. Динаміка та структура споживчих товарів в Україні	77
Унтілов В.В., Самотоєнкова О.В. Сучасний стан ринку енергоресурсів в Україні	86
Калантарчук Т.І., Самотоєнкова О.В. Особливості розвитку ринку інновацій в Україні	92
Любович А.А., Самотоєнкова О.В. Аналіз первинного ринку нерухомості в Україні	97
Негруль Д.А., Ольвінська Ю.О. Особливості кредитування малого бізнесу в Україні	104

Тутов В.О., Ольвінська Ю.О. Проблеми та перспективи функціонування ринку дорогоцінних каменів	109
Качкалова Л.Ю., Саблюк О.А., Ольвінська Ю.О. Тенева економіка України	115
Унтілов В.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня доходів населення України	121
Бойчева О.П., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан житлового фонду України	128
Барон Г.І., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан державного регулювання конкуренції та монополізації ринку в Україні	133
Шишацька В.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз демографічної ситуації в Україні	137
Мілева Т.Д., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз економічного розвитку Індії	142
Пархоменко Л.В., Москаленко Е.С., Ольвінська Ю.О. Статистический анализ ресурсов и расходов домохозяйств	147
Лузанова К.А., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку послуг України	152
Чорний Є.В., Ольвінська Ю.О. Страховий ринок України: проблеми та перспективи розвитку	158
Мітішова І.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз доходів державного бюджету України	164
Мотовіліна Г.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз ринку праці в Україні	172
Негруль Д.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз зносу основних засобів в Україні	179
Антоненко К.Э., Ольвінська Ю.О. Анализ проблем налоговой системы Украин	185
Вітковська А.А., Ольвінська Ю.О. Використання статистичних методів у маркетингових дослідженнях	191

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЗНОСУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

Негруль Д. А.¹, Ольвінська Ю. О.²

1 – студент, фінансово-економічний факультет,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Негруль Д. А., Ольвінська Ю. О. Статистичний аналіз зносу основних засобів в Україні. Досліджено стан та особливості функціонування основних засобів у вітчизняній економіці. Проаналізовано динаміку рівня зносу основних засобів в Україні за період з 2000 по 2016 роки.

Ключові слова: основні засоби, знос, конкурентоспроможність, фізичний знос, амортизація.

Негруль Д. А., Ольвінська Ю. О. Статистический анализ износа основных средств в Украинской экономике. Исследовано состояние и особенности функционирования основных средств в отечественной экономике. Проанализирована динамика изменения уровня износа основных средств в Украине за период с 2000 по 2016 года.

Ключевые слова: основные средства, износ, конкурентоспособность, физический износ, амортизация.

Negrul D. A., Olvinskaya J. O. Statistical analysis of depreciation of fixed assets in Ukrainian economy. The state and peculiarities of functioning of fixed assets in the national economy are researched. The wear dynamics of the fixed assets in Ukraine for the period from 2000 to 2016 is analyzed.

Keywords: fixed assets, wear, competitiveness, physical wear, depreciation.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Негруль, Д. А. Статистичний аналіз зносу основних засобів в Україні [Текст] / Д. А. Негруль, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина III – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – С. 179 – 184.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Основні засоби – невід’ємна частина будь-якої сучасної економіки, адже людство давно відійшло від створення товарів та послуг під відкритим небом за допомогою однієї лише ручної праці. На сьогоднішній день для кожної сфери людської діяльності існують спеціальні будівлі, інструменти, механізми, транспортні засоби, тощо. Вони підвищують продуктивність

праці у десятки разів, а існування деяких галузей промисловості без основних засобів є цілком неможливим.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Основні засоби є об'єктом дослідження багатьох вітчизняних та зарубіжних економістів. Зокрема можна виділити праці таких вчених, як Павлової Т. В., Танасюк І. М., Левицької І. В., Котової І.М., Лапіної І. С.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Знос основних засобів – потенційна загроза для економіки країни, оскільки відновлення зношених засобів повинно здійснюватися у превентивній формі. Тобто ще до настання повного фізичного зносу основних засобів повинні бути утворенні спеціальні амортизаційні фонди. У разі ж їх відсутності знос основних засобів перетворюється на загальнодержавну проблему та реальну загрозу для національної економіки.

Мета. Метою даної статті є аналіз сучасного стану основних засобів в українській економіці та виявлення тенденцій їх оновлення.

Виклад основного матеріалу. Українська економіка побудована на спадщині Радянського Союзу. В теорії це повинно було дати українській промисловості все необхідне для активного розвитку, адже за Радянських часів розвитку промислового сектору приділялася значна увага. Проте варто зважити на те, що Радянські підприємства були орієнтовані на функціонування в умовах планової економіки та фактично не були підприємствами в сучасному розумінні цього слова. Вони являли собою відособлені ланки виробничого процесу, тобто одні підприємства виготовляли напівфабрикати, призначені для поєднання у кінцеву продукцію на інших.

При переході до ринкової економіки ці підприємства здебільшого втратили можливість здійснювати виробництво адже через розпад Радянського союзу були порушені лінії зв'язку між ними. Таким чином частина підприємств втратила споживачів, а інша не мала необхідних для випуску своєї продукції компонентів. За таких умов Українські підприємства не спроможні були здійснювати нормальне відтворення основного капіталу, внаслідок чого основні засоби на вітчизняних підприємствах набули високих рівнів фізичного та морального зносу. Оновлення основного капіталу потребує значних фінансових ресурсів, створення яких відбувається завдяки амортизаційним відрахуванням. На Українських підприємствах амортизаційні відрахування здійснювалися або в недостатніх обсягах, або не здійснювалися взагалі.

Таким чином, основні засоби на Українських підприємствах набули значних рівнів зносу, а їх оновлення неможливе через відсутність амортизаційних фондів. Як наслідок, підприємства втратили можливість випускати конкурентоспроможну продукцію.

“Підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств багато в чому залежить від своєчасного застосування на підприємствах

нових засобів виробництва та випуску продукції з новими властивостями. Важливого значення набуває своєчасна зміна застарілої технології на підприємствах, що обумовлено об'єктивними процесами швидкого морального старіння техніки та темпами розвитку НТП.” [2, с. 1]

Українські підприємства фактично опинились у замкненому колі, адже для оновлення основних засобів потрібні амортизаційні відрахування, здійснення яких неможливе без випуску конкурентоспроможної продукції, що в свою чергу потребує оновлення основних засобів.

“Якістю основних засобів визначається якість продукції, а відтоді її конкурентоспроможність та конкурентні переваги, що формують сприйняття продукції споживачами.” [4, с. 1]

За таких умов підприємства переробної галузі переорієнтувалися на внутрішній ринок, на якому вони здатні продавати свою продукцію через низьку купівле спроможність населення, та його неспроможність купувати більш дорогі та якісні імпортні товари. Підприємства ж добувної сфери зорієнтувалися на експорт.

“Розвиток промисловості – основа науково-технічного прогресу країни та значна підтримка її конкурентоспроможності.” [1, с. 4]

Отже Україна фактично перетворилась на країну – експортера сировини, що вкрай ускладнює досягнення національною економікою швидких темпів економічного зростання .

“Підсумки економічних реформ, проведених у країні в дев'яності роки у зв'язку зі структурною перебудовою народного господарства, порізноmu позначилися на стані промислових підприємств. Деяким з них вдалося адаптуватися до незвичного ринкового середовища, для інших ринкові методи ведення господарства виявилися настільки неприйнятними, що знищили виробництво, привели до збитковості й навіть банкрутству значної кількості підприємств. Наявність нерентабельних, неспроможних промислових підприємств важким вантажем лягає не тільки на промисловість України, але й на всю економіку й соціальну сферу в цілому.” [5, с. 2]

Всі галузі національної економіки є взаємопов'язаними, а тому ситуація, що склалася у промисловій сфері має комплексний вплив. Рівень зносу основних засобів по галузям відображено на рисунку 1:

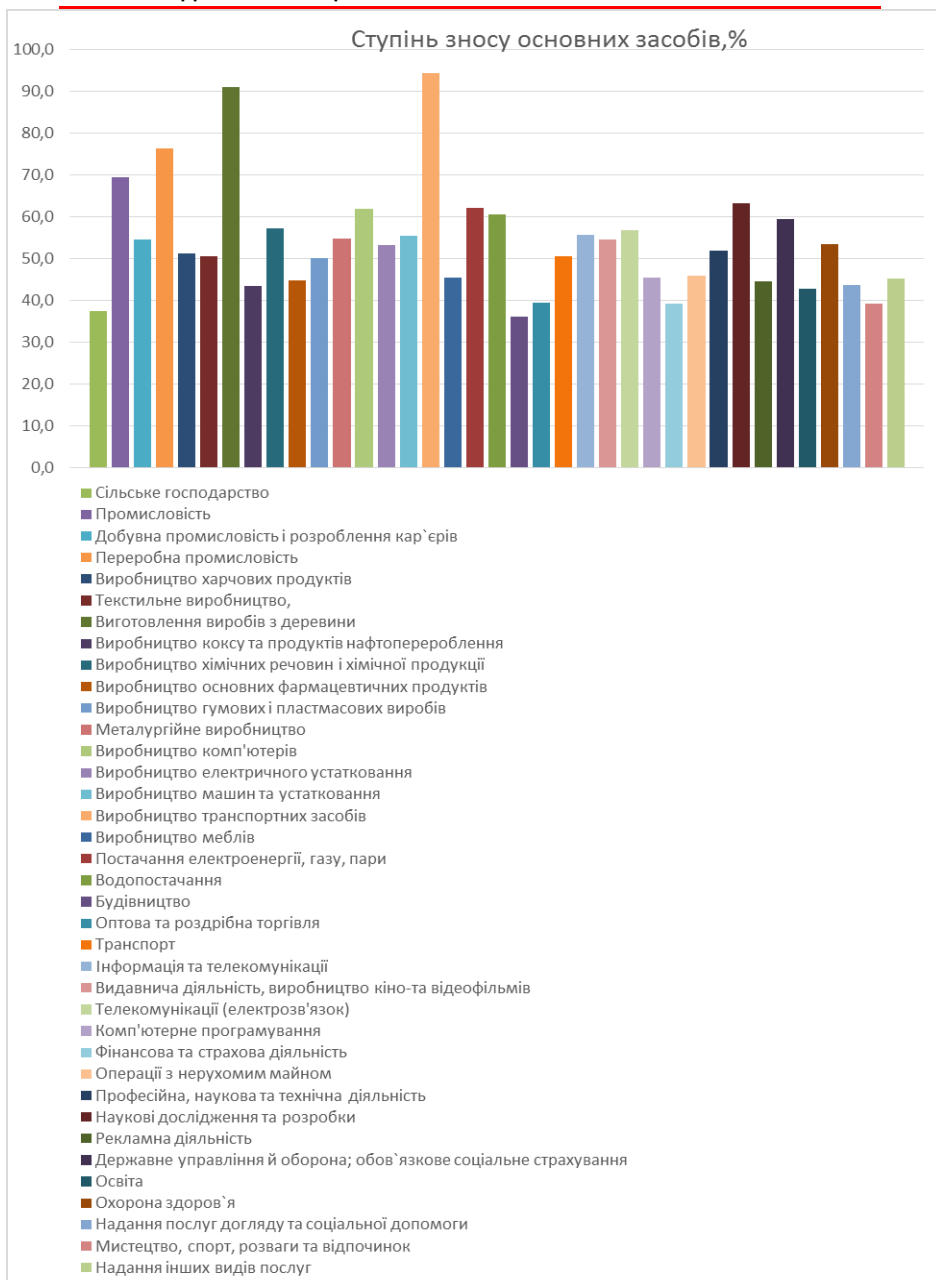

Рис. 1. Степень зносу основних засобів по галузях

Таким чином, рівень зносу основних засобів сільському господарстві та сфері послуг знаходиться на низькому рівні, та в середньому не перевищує 50%.

Ситуація ж у промисловості, транспорті та науці є критичною. Тут рівень зносу основних засобів подекуди перевищує 90%. Середній рівень зносу становить близько 60%. Таке значення рівня зносу фактично означає, що Українська економіка близька до стану, коли всі будівлі механізми, транспортні засоби будуть потребувати заміни, та повсюдно виходити з ладу. Така ситуація є катастрофічною, та загрожує призвести Українську економіку до колапсу.

Для більш детальної та досконалої оцінки становища варто проаналізувати динаміку рівня зносу основних засобів в Україні. На рис. 2 відображені зміни рівня зносу за період з 2000 по 2016 роки.

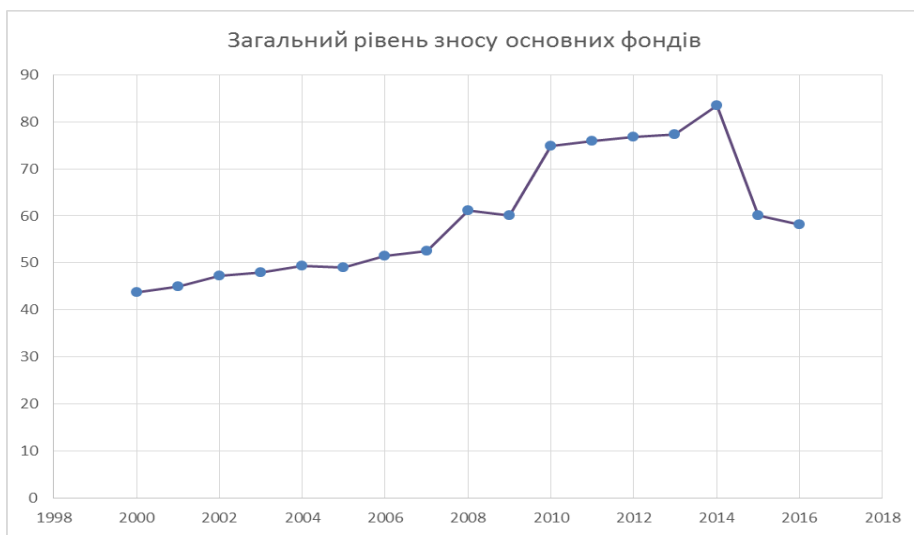

Рис. 2. Динаміка зносу основних засобів в Україні

Отже, з 2000 по 2004 роки рівень зносу зріс з 43% до 49%, дещо знизився у 2005 у 2008 перевищив 61%, знизився до 60% у 2009, після чого зростав до 2014 року, досягнувши найбільшого рівня у 83,5%. У 2015 році рівень зносу стрімко знизився, повернувшись до рівня 2009 року, але на жаль таке стрімке покращення показників викликано не стрімким притоком інвестицій, а втратою Україною територій та інфраструктури, що на них розташована.

Висновки. Внаслідок набуття основним капіталом високого рівня зносу, Україна перетворюється на країну – експортера сировини. Така ситуація є вкрай деструктивною для національної економіки. Проблема

загострюється ще сильніше, через низьку інвестиційну привабливість підприємств обробної галузі, що значно ускладнює оновлення засобів праці та модернізацію виробництва. Рівень зносу основних засобів має тенденцію до зростання, тому необхідна розробка заходів, щодо його оновлення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Павлова Т. В. Інноваційно-інвестиційні напрямки та роль промислового комплексу у розвитку національної економіки / Т.В. Павлова, І.М. Котова. – Одеса: «Атлант», 2017. – С. 110-111.
2. Семенова В. Г. Чинники ефективного оновлення виробничо-технологічної бази вітчизняних підприємств / В. Г. Семенова, І. М. Танасюк // М-ли п'ятої Міжн. науково-практичної конференції (23-25 листопада 2009 р.). – Полтава: ІнтерГрафіка, 2009. – С.13-14.
3. Жосан Л. Д. Статистичний аналіз промислового сектору України / Л. Д. Жосан, К. І. Тарасова // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. – Одеса: ОНЕУ, 2016. – Вип. 2 – С. 247 – 253.
4. Проблеми інтенсифікації відтворювальних процесів на підприємствах харчової промисловості / І. В. Левицька // Економіка харчової промисловості. - 2010. - № 3. - С. 14-18.
5. Лапіна І. С. Підвищення ефективності діяльності промислових підприємств на основі техніко-технологічного оновлення / І. С. Лапіна // Problems of social and economic development of business: Collection of scientific articles. - Montreal: Publishing house «BREEZE», 2014. - Vol. 1. - P. 219-223
6. Державна служба статистики України// Основні засоби України за 2000-2010 роки статистичний збірник Київ 2012.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ВИПУСК 4

Частина III

**Одеса
2018**